

L'àcar del bronzejat del tomàquet

El bronzejat del tomàquet és una malaltia causada per un àcar afavorit per l'ambient sec i les altes temperatures de l'estiu. Ataca sobretot les plantes de la família de les solanàcies i es pot confondre fàcilment amb un fong. A l'ADV del Bages han estat aplicant productes fitosanitaris autoritzats en producció ecològica, a base de sofre i també amb oli, sense que la simultaneïtat hagi donat fitotoxicitat en les plantes.

TEXT I IMATGES: BÀRBARA LÓPEZ BARBERÀ, TÈCNICA DE L'ADV COMARCAL DEL BAGES.

El bronzejat del tomàquet és una malaltia que afecta la tomaquera començant per la part més baixa de la tija i que evoluciona de manera ascendent. Deixa uns fruits amb un to marró que escapa a la coloració habitual i la planta acaba morint. Els primers símptomes poden passar desapercebuts per a la majoria de la gent que cultiva habitualment a camp, fins i tot per als pagesos més experimentats. Per aquesta raó, la prevenció en aquest tipus de plaga és molt important. El símptoma que més destaca és una coloració marronosa de la tija (d'aquí el nom d'àcar del "bronzejat") que només es detecta si es compara amb la tomaquera del costat, que servirà de referència. L'àcar causant d'aquests símptomes és *Aculops lycopersici* (Tryon), un eriòfid que ataca sobretot les solanàcies més comuns, fins i tot el tabac que normalment també s'inclou a l'hort com a reservori de fauna auxiliar.

La durada del cicle biològic depèn de les condicions climàtiques, però varia de menys d'una setmana fins a dues. Els ous són rodons i blancs i les femelles adultes els dipositen en tiges i folíols. Aquest ous donen lloc a larves de primer estadi, blanques i grogoses, que tenen la mateixa coloració que l'adult després de passar la segona fase larvària. Depenent de l'hoste, els adults –que tenen una mida de 0,15-0,20 mil·límetres– poden agafar una coloració ataronjada.

01. Fruit afectat per l'àcar del bronzejat.

Aquest eriòfid no pot volar, per la qual cosa la seva dispersió és pel vent, animals, insectes, eines i els mateixos hortolans. El trobem sobretot a l'estiu. Durant els darrers anys i a causa de les transicions tan sobtades entre hivern i estiu es pot dir que cada vegada s'avança més a l'inici de l'estiu. Les condicions més adients per a aquest àcar són temperatures de 27°C i una higrimetria del 30 %, és a dir, un temps càlid i sec. Per tant, en època de forta calor i baixa humitat serà necessari anar observant les tiges de les tomaqueres. Els tècnics de camp hem comprovat que s'adapta també a condicions més desfavorables, per la qual cosa començarem a estar alerta si tenim un maig calorós o, en cas d'anys típics, a començaments del mes de juny.

Prevenició i control

Les mesures preventives que s'apliquen habitualment inclouen el sofre en diferents formulacions. Actualment es poden trobar sofres líquids, mullables i en pols. Si no representa un problema per a l'aplicador, el sofre en pols és el que dona millors resultats segons el que hem pogut observar. El fet que el sofre es vagi sublimant amb la temperatura fa que es creï un ambient ensofrat al voltant de la planta amb una persistència important, sempre i quan les pluges no el rentin. La cadència de tractament depèn de les zones; a la comarca del Bages fem una aplicació mensual durant els mesos d'estiu. L'augment o descens en les aplicacions dependrà sempre de les condicions climàtiques.

Pel que fa a la recerca d'enemics naturals, s'estan realitzant assajos amb un fitoseid que ha estrenat nom, *Amblydromalus limonicus*, i que a banda d'àcars també depreda tots els estadis de mosca blanca i trips. Algunes agrupacions de defensa vegetal (ADV) estan fent assajos amb aquest depredador originari del sud dels Estats Units i Centreamèrica i estan obtenint resultats satisfactoris.

Les eines que actualment s'estan provant per al control d'aquest eriòfid –i que també poden servir per al control d'àcars més grans com l'aranya vermella– són les aspersions amb aigua, sempre en estadis primerencs de desenvolupament del cultiu, o fins i tot la creació d'humitat ambiental mullant els passadissos sota plàstic o els camins propers si

02. Tija afectada per l'àcar del bronzejat.

es tracta de plantacions d'exterior. D'altra banda, l'azadiractina té efectes sobre els primers estadis larvaris i les pupes d'artròpodes, i per tant pot ser útil en la lluita contra l'àcar.

Sofre i oli simultanis sense fitotoxicitat

Degut a alguns inconvenients lligats a l'aplicació del sofre, ja sigui per la seva olor persistent, per la reacció de la pell quan contacta amb la suor o per problemes respiratoris, ens vàiem obligats a buscar alternatives al seu ús. Durant la campanya 2015 es va fer una prova qualitativa de dos productes de la casa AgrichemBio que han donat resultats satisfactoris en un any especialment calorós i propici a patir malalties per àcars. Els productes que es van fer servir són NeemAzal® (azadiractina a l'1%) i Heliosufre® (sofre al 72 % - suspensió concentrada; p/v). En principi, el NeemAzal® té una petita quantitat d'oli que ens va fer replantejar-nos si la barreja dels dos productes podria ser fitotòxica, ja que un oli i un sofre no es poden barrejar i, en cas de tractaments consecutius, calen uns 21 dies per no crear fitotoxicitat.

La combinació es va provar en cultiu de tomatera i en dues finques en producció ecològica. El número de tractaments va variar entre dos i tres i la cadència de tractaments va ser entre 10 i 14 dies. Les dosis provades corresponien a 3 centímetres cúbics per litre d'Heliosufre® i 2 centímetres cúbics per litre de NeemAzal®. La valoració dels resultats es va fer en funció de la superfície de tija afectada per una coloració marronosa i la seva evolució. També es van fer observacions amb lupa de 40 augments per valorar la mortalitat de l'àcar.

Els resultats van ser molt satisfactoris: es va observar una parada en l'evolució de la tija afectada i la preservació de la coloració verda de la tija immediatament superior a la part afectada. També es va tenir cura de realitzar els tractaments al vespre per tal de minimitzar evaporacions de

producte i fotosensibilitats.

Si tenim en compte que des d'un punt de vista merament qualitatiu els resultats podrien ser molt favorables al control d'Aculops lycopersici, s'ha decidit realitzar un assaig amb aquests mateixos productes durant el 2016, amb la comparació d'un testimoni sense tractar i l'antiga tècnica del sofre en pols en dues finques de producció ecològica. És pertinent observar que l'azadiractina afecta nimfes i adults de mírids (fauna auxiliar) amb una classificació de lleugerament tòxica que suposaria una mortalitat del 25% dels mírids. El sofre en pols també tindria aquest mateix efecte en les nimfes però no en els adults. 🌱

SABÓ POTÀSSIC LÍQUID JABONERA

100% BIODEGRADABLE

LA INDUSTRIAL SABONERA
AVG. GENERALITAT, 126
43500 - TORTOSA
977 440 228
www.laindustrialsabonera.es
toni@laindustrialsabonera.es
carles@laindustrialsabonera.es

Assessorament biodinàmic

Cursos de agricultura Biodinàmica

Venda de preparats biodinàmics

i tots els seus components

Contacte

Jordi Querol

Ulldecona

Tarragona

+34 654 036 644

info@dreiskel.com

Per a consultes i informació
visiti la nostra Web
www.dreiskel.com

Des de l'any 2000 compromesos amb la Agricultura Biodinàmica